

Секція: Актуальні проблеми соціально-економічного розвитку України на сучасному етапі

Чимош Катерина Станіславівна

аспірант за спеціальністю менеджмент

Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»

м. Київ, Україна

ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Нинішній світовий ринок характеризується процесами глобалізації, інтернаціоналізації, розвитком інформаційних технологій, висуває підвищені вимоги до підприємств. Для того щоб бути конкурентоспроможними на ринку, вони мають пристосовуватися до змін попиту, тобто бути адаптивними. Для забезпечення економічного зростання сільськогосподарських підприємств потрібно шукати шляхи вдосконалення, особливо серед найбільш витратних статей виробництва, які пов'язані з використанням матеріальних ресурсів і їх транспортуванням.

Логістика – досить нове поняття в економічній літературі. Логістика як мистецтво управління і як відповідний тип мислення відіграє роль навіть важливішу, ніж маркетинг та менеджмент. Логістика як наука і практика в сучасних ринкових умовах господарювання є інструментом оптимізації ресурсозабезпечення, ресурсовикористання та реалізації продукції, зокрема й в агропродовольчому секторі економіки України [1].

Логістика – це сфера діяльності, об'єктом якої є організація та регулювання процесів надходження продукції, що виробляється, від виробника до споживача. Тобто це управління матеріальними ресурсами під час їх закупівлі або виробництва, перевезення, зберігання [3].

Одним з основних завдань аграрної логістики є утворення інтегрованої ефективної системи регулювання і контролю за матеріальними

та інформаційними потоками сільськогосподарських підприємств, яка забезпечить високу якість поставки продукції. Враховуючи специфіку сільськогосподарського виробництва, агрологістика – це джерело формування додаткового прибутку за рахунок скорочення внутрішньогосподарських витрат на комплекс логістичних процесів. Агрологістична система – це особливий вид логістичних систем, функціонування яких пов'язане із виробництвом продукції з сільськогосподарської сировини, її зберіганням, переробкою і доведенням до споживача. Необхідність формування механізму управління логістичною системою підприємства впливає з того, що він дає змогу швидко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища за рахунок великої кількості факторів і наявності необхідної кількості потрібної інформації [4].

Логістика АПК України потребує комплексних реформ та санації з метою всебічного розвитку. Для чіткого розуміння, чи має логістика АПК України таку здатність, потрібно враховувати такі ключові аспекти, як сучасний стан транспортної та митної логістики України з метою виявлення характерних тенденцій її сучасного розвитку, розглянути стан та особливості розвитку ринку логістичних послуг в Україні з урахуванням зростаючої ролі України та українських транспортно-експедиційних компаній у здійсненні транснаціональних транзитних перевезень і реалізації нових міжнародних логістичних проєктів, проаналізувати стан інфраструктури та інституційної основи логістичного ринку України, окрім того виявити чинники, що перешкоджають ефективному розвитку та розробити конкретні, дієві механізми державного управління логістикою АПК.

Основними ключовими перешкодами для розвитку логістики АПК України є:

- тарифні, нормативно-правові та митні бар'єри;
- низька якість базових послуг транспортування;

- недостатній розвиток транспортної інфраструктури, зокрема через недоінвестування;
- відсутність якісної та ефективної логістичної інфраструктури, насамперед терміналів і складів;
- низький рівень і недостатній масштаб бізнесу логістичних компаній [6].

Від безперебійної та ритмічної роботи транспорту залежить загальна затратність діяльності. На транспортуванні вантажів та вантажно-розвантажувальних роботах у сільськогосподарських підприємствах, доставці продукції рослинництва і тваринництва, на переробку і на продаж використовується близько 40% нафтопродуктів із загальної їх кількості. Кожний четвертий працівник залучається до виконання транспортних робіт. Витрати на перевезення вантажів і виконання вантажно-розвантажувальних робіт становлять 18–22% від загального розміру витрат на виробництво і реалізацію сільськогосподарської продукції. З підвищенням рівня інтенсивності сільського господарства питома вага транспортних витрат зростатиме. Тому зменшення транспортних витрат виступає значним резервом зниження собівартості сільськогосподарської продукції [5]. Виявлено, що технічні втрати зерна через неефективну систему логістики (перевезення, зберігання) досягають 15% річного врожаю. В цілому втрати сільськогосподарської продукції через недостатньо розвинуту, нескоординовану, неусвідомлену, неефективну логістику сягають до 1/3 річного обсягу продукції. Логістика включає принципи та методи, які дають змогу планувати, контролювати й управляти операціями, що виникають у процесі транспортування сільськогосподарської продукції до споживача відповідно до вимог. З метою забезпечення основних завдань сільськогосподарських підприємств (безперервне виробництво, постачання якісних і безпечних продуктів) все більш виникає необхідність у використанні переваг маркетингу, логістики та формуванні логістичних

систем. На сьогодні взаємозв'язок логістики та маркетингу являє собою найкращий варіант системи управління. За допомогою логістичних систем забезпечується можливість зниження витрат на транспортування, складування та скорочення часу на доставку сільськогосподарської продукції від виробника до споживача. Застосування логістичного підходу сприяє вирішенню одного з головних завдань – зниженню сукупних витрат у розрахунку на одиницю кінцевого продукту – і являє собою весь обсяг продукції, що створена за певний період часу та надійшла у виробниче споживання [2].

Отже, агрологістика – порівняно новий та надзвичайно ефективний механізм, який може вивести на новий рівень сільське господарство в Україні. На сьогоднішній день розвиток агрологістики в Україні перебуває на початковому етапі, але за умови раціонального подолання основних перешкод на шляху розвитку цього напрямку та створення умов для покращення системи агрологістики на підприємствах України варто відзначити великі перспективи розвитку даної галузі в нашій країні.

Література

1. Болдирева Л. М. Логістична система агропродовольчого сектора економіки: формування та розвиток [Електронний ресурс] / Л. М. Болдирева. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/user/Downloads/econrig_2014_4_22.pdf.
2. Вишневіська О. М. Особливості логістичних систем сільськогосподарських підприємств / О. М. Вишневіська, Т. В. Двойнісюк, С. В. Шигида // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – №7. – С. 106–109.
3. Клімович Т. А. Логістика як основа ефективного управління організацією / Т. А. Клімович, О. Є. Ігнатов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – №12. – С. 128–132.

4. Колодка Я. В. Особливості оптимізації логістичних систем підприємств сільськогосподарської галузі / Я. В. Колодка // Інноваційна економіка. – 2014. – №2. – С. 131–136.
5. Ніколайчук В.Є. Транспортно-складська логістика / В.Є Ніколайчук. – М.: Дашков, 2011.
6. Федорук Є. І. Потенціал розвитку логістики агропромислового комплексу України [Електронний ресурс] / Є. І. Федорук // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://el-zbirn-du.at.ua/2016_1/14.pdf.